

2024-04-04

Verksamhetsredogörelse 2023

Inledning

Under verksamhetsåret 2023 har Kungsörs kommuns revisorer granskat den verksamhet som bedrivs inom kommunstyrelsens, nämndernas och de gemensamma nämndernas verksamheter.

Utgångspunkten för granskningarna har varit att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningarna ligger till grund för revisorernas särskilda uttalande huruvida ansvarsfrihet tillstyrks eller ej.

Ur revisionsgruppen har fullmäktige valt lekmanarevisorer i kommunens bolag samt revisorer i Västra Mälardalens kommunalförbund, Västra Mälardalens Myndighetsförbund och i Räddningstjänsten Mälardalen. Lekmanarevisorerna och revisorer i kommunalförbunden har, inom ramen för den samordnade revisionen, informerat övriga i revisionsgruppen om verksamheten och viktigare iakttagelser i bolagen och kommunalförbunden.

Revisionsledamöter för granskning av 2023 års verksamhet har varit:

Håkan Sundström, ordförande
Lars Wigström, vice ordförande
Ingegerd Granath
Monica Wastelius
Michael Vidin

Kommunrevisionen utförs på kommunfullmäktiges uppdrag av förtroendevalda revisorer inom ramen för kommunallagen, gällande reglemente och god revisionsred. Följande huvudmoment ingår:

1. Förvaltningsrevision som granskar verksamhetens ändamålsenlighet och måluppfyllelse inom fastställda ekonomiska ramar. Här ingår också uppföljning och utvärdering av verksamhetens organisation med administrativa föreskrifter vad gäller delegation av beslut och rutiner för övergripande kontroll och rapportering.
2. Granskning av årsredovisning, löpande redovisning, kassaförvaltning samt intern kontroll.

För fullgörande av revisionen har vi biträttats av KPMG.

1. Revisorernas förvaltning

Revisorerna har under året haft 10 sammanträden. Vid dessa förs minnesanteckningar. Vid sammanträdena har överläggningar förts med företrädare för kommunstyrelse, nämnder och fullmäktige. Ett möte med den gemensamma Västra Mälardalens överförmyndarnämnd har också genomförts tillsammans med revisorerna i Arboga kommun, Hallstahammars kommun, Köpings kommun och Surahammars kommun.

I nedanstående sammanställning redovisas bokslut 2023 för kommunrevisionen.

<i>Ekonomisk uppföljning t.o.m 31 dec. 2023</i>	Årsbudget	Utfall	Återstår
Summa	739000	809 000	-70 000
Arvode, förtroendevalda revisorer inkl soc,avg	146 000	143 000	3 000
Resekostnader		1 000	-1 000
Förbrukning, prenumeration Dagens Samhälle	0	18 000	-18 000
Fortbildning	30 000	35 000	-5 000
Köp av verksamhet inkl VMKF	37 000	37 000	0
Köp av revisionstjänster*	526 000	575 000	-49 000

*Överskridandet på revisionstjänster beror på ökade kostnader då arvodet ökade på grund av att en ny standard för kommunal räkenskapsrevision som trädde i kraft 2023.

1.1. Fortbildning och nätverk

Revisorerna deltar fortlöpande i de erfarenhetsutbildningar som anordnas för att hålla sig informerad om utvecklingen inom den kommunala revisionen. Under 2023 har revisorerna deltagit på en gemensam utbildningsdag med revisorer i Arboga, Köping och Surahammars kommun, nätverksträff för förtroendevalda revisorer samt SKR:s utbildning i God revisionsd.

2. Grundläggande årlig granskning

2.1. Grundläggande granskning 2023, kommunstyrelsen, socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden

Kommunallagen (KL 12 kap 1 §) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vi konstaterar att styrelsen och nämnderna har säkerställt att deras verksamheter bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag, men noterar att flera av målen inte är mätbara samt att det i flera fall saknas angivna nyckeltal och målvärden. Vi bedömer avsaknaden av målvärden som en brist då det inte blir tydligt vad styrelsen/nämnden hur uppföljningen ska ske och vad nämnden avser att följa upp.

Vidare konstaterar vi att styrelsen och nämnderna redovisar underskott i samband med årsbokslutet, men vi noterar att samtliga har följt upp det ekonomiska resultatet kontinuerligt under året och prognostiserat utifrån utfallen vid delåret.

Avseende den interna kontrollen konstaterar vi att styrelsen inte har följt upp samtliga moment i internkontrollplanen samt att socialnämnden inte redogör för samtliga moment från internkontrollplanen i samband med uppföljningen vid delåret och helåret.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi styrelsen och nämnderna att:

- Formulera mätbara mål och ange nyckeltal och målvärden

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi styrelsen och socialnämnden att:

- Säkerställa att samtliga kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp vid innevarande år.

2.2. Grundläggande granskning 2023 Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd

Revisorerna i Kungsörs kommun har genomfört en grundläggande granskning. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om nämnden har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning uppföljning och kontroll av verksamheten. I granskningen bedöms om nämnden har en tillfredställande styrning av ekonomi och verksamhet (målstyrning) samt intern kontroll.

Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd är en gemensam nämnd i vilken Arboga kommun, Hallstahammars kommun, Kungsörs kommun, Köpings kommun och Surahammars kommun ingår. Köpings kommun är värdkommun för nämnden.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Bedömningen baseras på de iakttagelser som gjorts i denna granskning.

Vi konstaterar att nämnden har arbetat utifrån de kommunövergripande målen i Köpings kommun samt följt upp måluppfyllelsens utveckling under året. Däremot noterar vi att det i flera fall är otydligt vad indikatorerna avser att mäta samt att uppföljningen enbart sker av de enskilda indi-

katorerna. En samlad bedömning av nämndens måluppfyllelse framgår inte. Nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs inom fullmäktiges ekonomiska ramar och vi konstaterar att nämnden har en fungerande intern kontroll.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd att:

- Redogöra för en samlad bedömningen av måluppfyllelsen i samband med uppföljningen

I den bifogade rapporten redogörs för vad som framkommit vid vår granskning samt övriga noteringar och bedömningar som revisorerna gjort.

3. Fördjupade granskningsprojekt

Revisorerna har genomfört en väsentlighets- och riskanalys och med stöd av den valt ut och genomfört en granskning under 2023. Rapporterna har översänts till granskad styrelse och/eller nämnd. Fullmäktige har fått rapporterna för kännedom löpande under året. En förstudie har också genomförts avseende arbetsmarknadsverksamheten. Syftet med förstudien var att revisorerna skulle ha ett underlag för att bedöma om en fördjupad granskning skulle genomföras.

Nedan är en sammanfattning av vad som framkommit vid granskningarna.

3.1. Granskning av grundskolans måluppfyllelse

Revisorer i Kungsörs kommun har översiktligt granskat om barn- och utbildningsnämndens styrning av grundskolan är ändamålsenlig så att eleverna i grundskolan ska kunna nå målen för utbildningen.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att barn- och utbildningsnämndens styrning delvis är ändamålsenlig så att elever i grundskolan ska kunna nå målen för utbildningen.

Vår samlade bedömning bygger på att det finns en resursfördelningsmodell som beaktar olika elevers förutsättningar och behov, men att det inte är säkerställt att den gör det fullt ut då modellen inte följts upp under senare år. Det finns tillgång till elevhälsa och dess olika insatser vid samtliga skolenheter, men elevhälsan arbetar inte främst förebyggande och hälsofrämjande. Elever i behov av särskilt stöd får någon form av insats, men det kan brista i form och omfattning. Det gäller till exempel för elever med annat modersmål än svenska. Det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete utifrån kunskapsmålen genom redovisning av måluppfyllelse och vidtagna åtgärder. Vi bedömer dock att orsakerna till den förhållandevis låga måluppfyllelsen inte analyseras och därmed riskerar vidtagna åtgärder att inte få de konsekvenser som avses.

Kommunens revisorer har i en tidigare granskning¹ rekommenderat nämnden att säkerställa att kostnaderna bokförs på rätt kostnadsslag. Av föreliggande granskning framgår att både den totala kostnaden och kostnaderna per kostnadsslag är felaktiga eller behäftade med brister.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi barn- och utbildningsnämnden att:

- säkerställa att kostnader fördelas och redovisas på rätt verksamhet och kostnadsslag. (SCB-FS 2021:32)
- utvärdera befintlig resursfördelningsmodell och vid behov besluta om revidering. (2 kap. 8 b § SkoL)
- säkerställa att elevhälsan främst är förebyggande och främjande. (2 kap. 25 § SkoL)
- säkerställa att elever ges särskilt stöd i enlighet med åtgärdsprogram. (3 kap. 7 § 3 st. SkoL)
- bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå där orsakerna till måluppfyllelsen identifieras och utifrån analyser vidta åtgärder i syfte att utveckla utbildningen (4 kap. 3 § SkoL)
- följa upp och utvärdera särskilt utvalda områden. (4 kap. 5 § SkoL och Skolverkets allmänna råd Systematiskt kvalitetsarbete, SKOLFS 2012:98)

3.2. Förstudie arbetsmarknadsverksamheten

Revisorerna har i sin riskanalys sett att det finns risk för brister i styrning och samverkan inom nämndens ansvar för arbetsmarknadsinsatser och arbete för att stödja enskilda till egen sysselsättning. Revisorerna bedömer därmed att nämndens ansvar inom detta område behöver belysas inför eventuellt beslut om fördjupad granskning.

Syftet med förstudien är att bedöma om socialnämndens styrning av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna inklusive samverkan med vuxenutbildningen är ändamålsenlig.

Vi bedömer:

- att socialnämnden har satt upp mål för de kommunala arbetsmarknadsinsatserna, men det är först längre ner i organisationen som de konkreta arbetsmarknadsmålen sätts.
- att det finns en tydlig organisation för arbetet med arbetsmarknadsinsatser.
- att det finns en samverkan avseende de kommunala arbetsmarknadsinsatserna mellan socialnämnd och barn- och utbildningsnämnd.
- att det finns samverkan med externa aktörer primärt Arbetsförmedlingen. Samverkan med det lokala näringslivet är begränsat.

¹ Granskning av grundskolans måluppfyllelse (2019), sid. 10 och 17

- att socialnämnden delvis följer upp måluppfyllelse inom området arbetsmarknadsinsatser och samverkan med arbetsförmedlingen, men inte samverkan med andra aktörer såsom barn och utbildning.

Vi bedömer att det inte finns skäl för revisionen att genomföra en fördjupad granskning av socialnämndens styrning av de kommunala arbetsmarknadsinsatserna. Det är däremot angeläget att i grundläggande granskning följa upp:

- socialnämndens uppföljning av mål och insatser för de kommunala arbetsmarknadsinsatserna.
- socialnämndens samverkan med vuxenutbildningen, näringslivsenheten och det lokala näringslivet.

Vi rekommenderar vidare revisionen att vara uppmärksam på styrning, genomförande och uppföljning av det kommunala aktivitetsansvaret.

3.3. Skrivelse angående kommunstyrelsens arbete med IT-säkerhet

Med anledning av vad som framkommit i en granskning av IT-säkerheten i Västra Mälardalens kommunalförbund har revisorerna i Kungsörs kommun har översänt en skrivelse till kommunstyrelsen då granskning i förbundet visade på brister som också berörde kommunernas verksamheter. I den översända skrivelsen har revisorerna begärt svar från kommunstyrelsen på ett antal frågor.

I MSB:s information avseende informations- och cybersäkerhet står att det är ett gemensamt ansvar för hela organisationen. Vidare står att:

”Säkerhet är en förutsättning för att organisationen ska kunna använda sin information på avsett sätt och därigenom nå sina mål. Att bedriva ett systematiskt arbete med informations- och cybersäkerhet betyder att det finns en tydlig och strukturerad styrning i enlighet med ledningens vision och mål.

Det övergripande syftet med systematiskt informations- och cybersäkerhetsarbete är att skydda informationen på rätt nivå genom ständiga förbättringar och anpassningar till en föränderlig värld.”

4. Granskning av räkenskaper

4.1. Granskning av delårsbokslut 2023

Kommunrevisorerna har genomfört granskning av delårsbokslut för 2023. Bedömningen är baserad på en begränsad granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionsmetod i kommunal verksamhet.

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2023-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionsd i kommunal verksamhet.

Kommunens resultat per 2023-08-31 uppgår till + 29 mnkr, vilket är 14 mnkr lägre än samma period förra året. För helåret prognostiseras ett balanskravsresultat om 19,5 mnkr vilket innebär att kommunen bedömer att de kommer att uppnå balanskravet för 2023.

Fullmäktige beslutade 2022-12-19 § 88 om fyra finansiella mål enligt följande:

- Kommunens resultat ska minst uppgå till 1,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vid årets slut 2023.
- Kommunkoncernens låneskuld ska inte öka år 2023 och därför uppgå till högst 781 miljoner kronor.
- Kommunens självfinansieringsgrad av årets inventeringar ska vara minst 100%.
- Kommunkoncernens kassalikviditet ska vara högre än 100%.

I delårsrapporten görs bedömningen att tre av fyra mål beräknas att uppfyllas. Det är målet avseende låneskulden som inte beräknas att uppfyllas.

I den av fullmäktige fastställda budgeten för år 2023 finns fem övergripande verksamhetsmål formulerade samt fyra riktade nämnd- och styrelsemål. Ett av de övergripande målen bedöms uppfyllt i hög grad, tre bedöms delvis vara uppfyllda och ett bedöms ej vara uppfyllt. Tre av nämnd- och styrelsemålen bedöms vid årets slut vara helt uppfyllda och ett bedöms delvis vara uppfyllt. Till målen är totalt 24 nyckeltal kopplade för att mäta måloppfyllelsen. Av dessa 24 nyckeltal redovisas mätvärden för 13.

I delårsrapporten görs bedömningen att Kungsörs kommun vid årets slut kommer ha relativt god måloppfyllelse. Bedömning av måloppfyllelsen görs utifrån följande fyra olika bedömningsnivåer: helt uppfyllt, i hög grad uppfyllt, delvis uppfyllt och ej uppfyllt.

Vi bedömer att en redogörelse bör göras av vilka kriterier som används för att bedöma graden av måloppfyllelse.

Vår sammanfattande bedömning är att på grund av att det saknas tillräckliga mätningar av nyckeltal är det inte möjligt för revisorerna att göra en bedömning av kommunens måloppfyllelse av de verksamhetsmässiga målen i samband med delårsbokslutet eller av den prognostiserade måloppfyllelsen.

Vi anser också att en tydligare redogörelse bör göras av vilka kriterier som ligger till grund för de olika bedömningsnivåerna som används vid bedömning av måluppfyllelsen. Vi rekommendera att det vid uppföljning av måluppfyllelsen redogörs för:

- Hur stor andel av nyckeltalen som ska vara mätta för att kunna göra en bedömning av måluppfyllelsen.
- Hur stor andel av nyckeltalen ska uppnås för att målet ska bedömas som uppfyllt, i hög grad uppfyllt osv.

4.2. Granskning av årsredovisning 2023

Kommunrevisorerna har genomfört granskning av bokslut och årsredovisning 2023.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Utifrån vår genomförda granskning av årsbokslutet har vi noterat att kommunen gör avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Kommunen har per 2023-12-31 redovisat samtliga leasingkontrakt som operationell leasing. Hyreskontrakt och leasing av bilar och fastigheter ses normalt som finansiell leasing vilket innebär att en fiktiv anläggningstillgång och skuld skall redovisas och skrivs av över återstående hyresperiod. Kommunen hanterar alla (delar av sina) leasingkostnader som operationell leasing vilket enligt vår bedömning sannolikt är ett avsteg från RKR R5 och god redovisningssed. Det lämnas i årsredovisningen inte någon upplysning kring vilka resultateffekter detta avsteg medför, vilket enligt LKBR ska finnas.

Kommunfullmäktige i Kungsörs kommun har fastställt fyra finansiella mål och fem verksamhetsmål samt fyra riktade nämnd- och styrelsemål. Den sammanfattande bedömningen som görs i årsredovisningen är att Kungsörs kommun hade en spridd måluppfyllelse där kommunen inte nådde hela vägen fram inom alla områden.

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet avseende de finansiella målen. Det innebär att resultatet är delvis förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Vi konstaterar att det i årsredovisningen saknas en tillräcklig tydlig avrapportering av verksamhetsmålen då det är ett stort antal nyckeltal som det inte redovisas en aktuell mätning för. Det

innebär att det ej är möjligt för oss att bedöma om resultatet är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige beslutat.

Vi rekommenderar att:

- Kungsörs kommun säkerställer att det finns aktuella mätningar och uppgifter som ligger till grund för bedömning av måluppfyllelse.
- Det i årsredovisningen görs en tydlig sammanfattande bedömning kring om god ekonomiska hushållning uppnås per 2023-12-31.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att räkenskaperna följer lag och god redovisningssed framför allt RKR R5 Leasing.
- Se över inventeringsrutinen framför allt gällande löpande aktiveringar och säkerställa ett uppdaterat anläggningsregister.
- Se över rutin och hantering av riktade statsbidrag.
- Se över uppställning och redovisning av drift- och investeringsredovisningen för att säkerställa att kommunen följer RKR R14.
- Säkerställa att årsredovisningen följer RKR R15 Förvaltningsberättelse och utvecklar vissa delar i förvaltningsberättelsen.
- Se över och utveckla avsnittet ”Redovisningsprinciper” i årsredovisningen.
- Säkerställer att det finns aktuella mätningar och uppgifter som ligger till grund för bedömning av måluppfyllelse. Vi rekommenderar också att det i årsredovisningen görs en tydlig sammanfattande bedömning kring om god ekonomiska hushållning uppnås per 2023-12-31.
- Se över rutinerna för attester i de olika processerna samt beloppsgränser där behov finns.
- Säkerställa att det finns tydliga kontroller vid personalavslut.

Vi vill särskilt påtala att tidplanen måste utformas så att det finns tillräckligt med tid för att revisionen ska kunna granska årsredovisning och den sammanställda redovisningen utifrån de krav som numera ställs.

5. Kommunstyrelsens uppgifter

Kommunstyrelsen ska utifrån sin uppsiktsplikt ”i årliga beslut för varje sådant aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder” (KL 6 Kap 9§). Kommunstyrelsen har vid tidpunkten för revisionsberättelsens avlämnande inte gjort denna prövning ännu avseende verksamhetsåret 2023.

6. Koncernen Kungsörs Kommunföretag AB

Lekmannarevisorerna i **Koncernen Kungsörs Kommunföretag AB** har genomfört grundläggande granskning i de i koncernen ingående bolagen.

Vår bedömning är att bolagen i allt väsentligt har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Bolagen har arbetat med de kommunövergripande mål som fullmäktige antagit och följt upp dessa. Dock saknas det indikatorer och målvärden som ska användas för att mäta bolagens måluppfyllelse.

Bolagen har i allt väsentligt skapat förutsättningar för att bedriva sin interna kontroll på ett systematiskt och ändamålsenligt sätt. Dock har inte samtliga kontrollområden följts upp i samband med delårs- och årsbokslutet.

Kommunen som ägare bör dock förtydliga sin styrning, uppföljning och kontroll av sina helägda bolag via sitt moderbolag.

Kommunstyrelsen ger årligen KKTAB i uppdrag att utföra tjänster till kommunens verksamheter. Det finns otydlighet hur dessa tjänster/beställningar följs upp under året och hur prisförändringar kan påverka omfattningen av dessa tjänster.

KKAB har enligt ägardirektiv i uppdrag att minimera risktagandet inom bolagssfären. I bolagspolicyn framgår att bolagen ska följa av fullmäktige antagna styrdokument och policys, om avvikelser sker ska skälen till detta rapporteras till kommunstyrelsen. KFAB har inför 2023 antagit en egen finanspolicy med betydligt högre risktagande än vad fullmäktige avser. Någon rapportering har varken skett till KKAB eller kommunstyrelsen.

Underskrifter

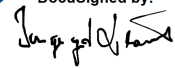
Kungsör 2024-04-04

DocuSigned by:

8B99EFCF31D2491...
Håkan Sundström

DocuSigned by:

BC9010FA1CAE44F...
Lars Wigström

DocuSigned by:

D8606A97E0894D5...
Ingegerd Granath

DocuSigned by:

F03B9AC60054492...
Monica Wastelius

Michael Vidin